

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

IV. Itemque in Indiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

ta. & Reges ac Principes facem hanc funestam exstinguere vel conantur vel dissimulant Seraphius nouis pariter in Africa rebus studet, eiusdem fere cum Luthero farina homo, ut qui non minus quam hic pauper & vilis fuerit monachus, qui tamē seditiosis suis concionibus complures Reges ac Principes sede & dignitate deiecit. (a) Hæ scilicet diaboli sunt artes, omnia versantis, & subiectos sibi ad mutuas cædes notis sectarum & opinionum facibus accidentis.

IV. Dum ita Mahumetistæ & Halistæ de stultis & vanis suis superstitionibus inter se digladiantur, & Seraphius sectam suam stabilire allaborat, à Christianis ex alia parte in propagando Iesu Christi Evangelio, eiusque cognitione remotissimis à nostro orbe & incognitis antea populis illustrandis, vehementer fuit desudatum, Deo tam pios conatus mirum in modum fortunaante, ut Mundi huius princeps magna, possessionis tot sæculis iam vsurpatæ, parte intra breue tempus fuerit exturbatus. Idem Deus Christianorum ad ea loca aduentum diuersis prodigijs iam ante præsignificauerat, (b) ut ignea illa pyramide, quæ toto anno supra Mexicanam urbem conspecta fuit: ut igne illo cælitus super primarium eorum locorum templum delapso: ut Cometa illo tricipiti, in medio die apparente, & ab Ortù ad Occasum tendente: & alijs stupendis prodigijs, in India passim, ac præsertim in magni illius Principis Morezumæ regno circa Annum M. D. XVI. conspectis, quo tempore Christiani primum ibi locorum innotescere cœperunt, sic ut illo ipso tempore quo Lutherus Christianam Ecclesiam inter Christianos conuellere ac demoliri aggressus est, Christiani inter idololatrias prima Christianæ fidei fundamenta iecerint, longe lateque postea per ingentia illa terrarum spatia expansæ: sic ut pro exigua terræ particula, eaque niuibus & frigoribus infami, integri velut Mundi ad Christianam republicam sint adiuncti. Ut enim torrens obstructo alueo, limites suos egressus alio erumpit, multoque latiore viam & canalem sibi facit: sic Ecclesia apud nos oppressa ac quasi deiecta, alibi pulchrior ac validior surrexit: sic ut fidem è nostro orbe profugientem alter ille obuijs vniis excepisse videatur. Confluebant vndique ad Christiani, apertoque Christophori Columbi primum, deinde Americi Vesputij, immortalis memoria dignissimum opera & industria ad ignotos populos aditu, tam Hispaniæ quam Lusitaniæ reges cœptum opus summa contentione, ac magnis sumptibus vigeabant, eodem modo eo ipso tempore infideli Mauro-

rum gente è Granatensi regno, quod illi vltra octingentos annos infederant, profligata. Horum iussu & sumptibus instructæ & commissæ fuerunt aliquot classès, tanta nauium agilitate, ut cum ventis ipsis de leuitate certare viderentur. Hæ tam ad Orientalem quam Occidentalem Indiam plenis velis conuolabant, & in medio tot periculorum & difficultatum mare tranquillari, breuia aperiri, voragines impleri videbantur, cælo ipso per alteram quandam viam lacteam nouos populos monstrante, ut ad eos qui Sathanae hætenus mancipia fuerant, salutare Iesu Christi Evangelium deferretur. Mox videre ibi fuit Crucis tropæa in celsissimis montium iugis passim erecta: perpetuum illud & solenne Christianorum sacrificium sub arborum vmbis passim celebrabatur, dum noua quotidie sacrarum ædium fundamenta iaciuntur. Et quomuis barbari reges quibus poterant viribus nostrorum conatibus resisterent, Deus tamen ipsorum animis incredibile atque inuictum robur inspirauit, ac multis etiam miraculis editis auxilio suo vbiq; præsto fuit. (c) Tales fuerunt fortissimi illi Christiani Equites, Alphonsus & Franciscus Alboquerquei, Eduardus Pachecus, Ferdinandus Cortesius, Franciscus Pizarrus, & alij, qui frustra frendentibus ac frementibus Sathana eiusque ministris, salutare Redemptoris signum in terris illis erexerunt, dum idem interea apud Christianos passim deiectum fuit & sublatum: dumq; alij summi Pontificis auctoritati & obedientiæ subducere se conantur, ecce tibi ex vltima vsque India Principes, qui Dei in Terris Vicario eandem promittunt ac præstant. Visi sunt sæpenumero plusquam mille idololatræ à paucis Christianis in fugam acti aut concisi, non aliter ac si ardente illo gladio, quo ingens quondam Sennacherib regis exercitus fugatus fuit ac deletus, ipsorum humeri fuissent percussi. Hoc modo Christiani tam armorum quam solius etiam nominis terrore non vrbes modo, sed integra etiam regna occuparunt, construxerunt templa, erexerunt altaria, & paganorum Pagodas, Guacas, & Pachicamas, Sathanae antea deuotas ædes & idola, veri Dei Opera Max cultui consecrarunt Regibus Cananoris, Cochini, Calecuti, Mexici, Cusci & alijs quidem contrariantibus, & arma etiam opponentibus, sed Dei gratia & nostrorum virtute semper victis. Quamuis autem Sophus Persarum rex, prophetæ sui no-

C

a. Vide Prætolium fol. 701. b. Acosta lib. 7. Hist. Ind. cap. 23. c. V. Maffei in Histor. Indica.

men & doctrinam propagare cupiens, ad Cambaiz regem legatos miserit, qui vt Persicam legem susciperet, ei persuaderent: omnes tamen ipsius conatus Christianorum industria disturbati sunt, ac populis illis verus Mundi Saluator D. N. Iesus Christus fuit annunciat, & Mahumetis atque Halis impostura & impietas detecta (a) Sicut vero Christianorum Principum dissidia hæresibus sepe tam aditum, quam crescendi copiam præbuerunt; sic Indorum quoque intestina odia & dissidiones Christianæ religionis plantationem atque incrementa faciliora reddiderunt Quæ post Gnaæacæ patris mortem inter Attabalipam & Gascam exstitit contentio, Franciso Pizarro in Peruanum regnum aditum aperuit. Mutuis Tlascallensium & Mexicanorum odijs prudenter vsus Ferdinandus Cortesius, tam hos quam vicinos populos facilius subegit, ab Indis Solis filius appellatus. Hic scilicet rerum mundanarum cursus est: *Quid est quod fuit? ipsum quod futurum est. quid est quod factum est? ipsum quod faciendum est.* ait sapiens (b) Miracula quæ in conuersione Indorum infidelium Deus operatus est, suo loco à nobis explicabuntur; quæ vero hoc loco breuiter attingimus, eo tantum pertinent vt intelligatur vniuersum Mundum sub initium decimi sexti sæculi religionum dissidijs agitarum fuisse, dum inter Christianos, paganos, idololatrias, Musulmanos, Halistas quidam noua dogmata comminiscantur; alij pro maiorum religione, & verè, quod dicitur, pro aris & focis depugnant. In quo diuinam admirari libet prouidentiam, hæc ipsa dissidia ad Christianorum salutem conuertentem. Sophi enim secta Orhomanici imperij incrementum valde remorata est, sic vt Mahumetanorum factionibus Christianorum concordia multum adiuta & salus conseruata fuerit. Sic sacerdotes nostri in nouum illum Mundum missi, Christianam religionem; longe lateque propagarunt: quæ quidem antequam suppremus illè iudicij dies veniat, ad extremos vsque terrarum fines percrebescere debet. Et hæc certissima sunt diuinæ Sapientie vestigia, quæ in omnibus eius operibus merito sunt obseruanda.

V. Dum omnes orbis partes varijs, vt diximus, iactantur tempestatibus, ecce decumanus quasi fluctus superueniens, Ecclesiæ apud nos nauiculam pene oppressit: ac plâne apparuit non vanas fuisse cælestium influentiarum & constellationum aliorumque prodigiorum minas. Eo enim ipso tempore quo Dei Ecclesia in medio Sathanæ planta-

tur regno, dum Asia, Africa & Indiarum populi mutuis ob religionem cædibus in se grassantur, pestilens hæresis in Europa gliscere ac caput efferre cœpit: quam mox atrocias dissidia & turbæ consequutæ sunt, adeoque infortunato schismate omnia exarserunt, infelici Monacho primam faciem subijciente. Rem miram vide, quæso! Totum scilicet Mundum eodem tempore in diuersis terræ partibus à quinque Monachis varie commotum. Vnus Martinus Monachus furiosus tonat, fulgurat, ignem & flammam vomit, hoc denique omnibus modis agit vt Ecclesiam in Europa subuertat: alter Martinus Franciscani Ordinis Monachus, & primus Vniuersalis Vicarij apud Indos Vicarius, Evangelium in nouo orbe disseminat, & novam quasi maximo cum labore ædificat Ecclesiam. Vnus Monachus, Techellis nomine, in Asia noua sua superstitione cælum terræ miscet: alter Teccellius in Europa primus antiquæ religionis defensionem suscipit & contra Lutherum in arenam prodit. Seraphius denique vel fortunatior illis vel audentior, religionem mutando cucullum cum regio diademate, & librum cum sceptro mutat. Et nihilominus hæc omnia iusto & admirabili Dei iudicio euenerunt.

*Qui, quamuis sit simplex solus & vnus,
Edis diuersos semper nihilominus actus,
Et tamen ex vno manantes fonte & eodem*

Iustitia, qua cuncta regit, dat, mutat & aufert.

VI Sed Pauli Iouij illustris Historici de temporibus his & religionum sectis iudicium addamus. Non multo post, inquit (postquam Isinael Cesarum imperium inuasit, nouamque Mahumetanæ superstitionis opinionem promulgauit) exarsit in Germania auctore Luthero dira hæresis, quæ populis, vt in Perside acciderat, ad insaniam versis, Christiani dogmatis placita & veteres sacrorum ritus vehementissime conturbauit. Ita vt facile crediderim ab occulta cæli potestate malignoque siderum concursu prouenisse, vt religiones toto terrarum orbe enatis factionibus, vno tempore scinderentur, quando non Mahumetani modo Christianique, sed & remotissima gentes idololatra, aut sidera aut portenta pro dijs venerantes, quum in India quæ ad Orientem vergit tum in Nouo Orbe ad Occiduam plagam reperto, nouas sacrorum opiniones induerint. Hic facere non possum quin insignem eius fraudem & falsitatem qui eiusdem Iouij historiam Gallica lingua interpretatus est, ostendam, omnia illa

a Ofor. lib. 10. b Ecclesiastes cap. 1. 9.